

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XIX. Publica laetitia ac festivitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

CAPIUT XVII.

Constantini victoria.

Sed posteaquam hostes obstinato animo perflare, jamque gladios distringere animadvertit: indignatione commotus, solo clamore ac minimo temporis momento cunctas hostium copias in fugam vertit, & de demonibus pariter atque hostibus victoriam reportavit.

CAPIUT XVIII.

Licini cades & triumphus de illo acti.

Posthaec ipsum Dei hostem eiusque familiares belli jure diiudicatos, congruo supplicio affecit. Abducebantur itaque una cum tyranno, & debitas capitis poenas dabant, quicumque bellum adversus Deum gerere ei suavisent. Et qui paulo ante vana spe elati erant, re ipsa Constantini Deum amplectebantur, cumque unum ac verum Deum agnoscere se tunc demum profitebantur.

CAPIUT XIX.

Publica latitia ac festivitas.

Impiis igitur e medio sublati, puri deinceps ac liquidi Solis radii cernebantur, quasi nubilo tyrannicae dominationis depulso. Cunctaeque Imperii Romani partes in unum corpus coaluerunt: Orientalibus Provinciis cum Occidente coniunctis: unoque omnium Principe tanquam capite quodam, totum Imperii corpus refulgebat: unius dominatione cunctos homines complectente. Et qui prius in tenebris & in umbra mortis sedebant, iis tunc splendidissimi pietatis radii latos dies praestabant. Nec praeteritorum malorum ulla iam supererat recordatio, cum omnes ubique victorem laudibus celebrarent, eiusque Servatorem Deum solum se agnoscere profiterentur. Noster vero omni genere pietatis excellens Constantinus victor (hoc enim convenientissimum sibi cognomen comparavit ob victorias de hostibus & inimicis ipsi a Deo ubique concessas) Orientem recepit, & Imperium Romanum solidum sicut olim fuerat, & coadunatum, sub suam unius potestatem redegit. Ac Dei quidem unius dominationem primus omnibus predicavit: ipse vero singulare quoque Imperium or-

A

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ.

Νίκη Κωνσταντίνου.

Ως δ' Ἰημόνος ἔχοντας τὰς ἰσχυρὰς καὶ ἀπομύχνας ἐσθλὰς τιμαὶ διαγανακλήσας, βοήθη μὲν καὶ πᾶσαν τὴν τῶν ἐναντίων ἐπεσπέτο δυνάμειν ὁμῆτε τὰς καὶ ἐχθρῶν καὶ δαμῶναι παρὰ Φέρετονίνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ.

Λικίνου θάνατος, & ἐπιτύχια πειρῶν.

B

Εἰτ' αὐτὸν τὸν Θεομισῆ καὶ τὰς ἀμφ' αὐτοῦ ἐνόμω πολέμῳ διακρίνας, τῆ πεσπέτη πρὸς εὐδιδῶν τιμωρία. ἀπήγοντό τ' αὐτὸν τὸν τυραννικὸν καὶ ἀπώλλυτο, τὴν περσικήν αὐτοῦ ἰσχυρὰς δύναν, οἷ τ' Θεομαχίας σύμβουλοι οἱ τε μετὰ κροῖον ὑπερον τῆ τῶν μαλαίων ἐλπίδι μετεβιβάλλοντες, ἐργῶ τὸν Κωνσταντίνου Θεοῦ παραλαβάνον, καὶ τῶτον ἀρετῆ Θεὸν ἀληθῆ καὶ μὴ γνωρίζον ἀνωμολόγησαν.

C

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ.

Φαιδρόπαιτες καὶ παινη ὕμνος.

D

Καὶ δὴ τῶν διασεβῶν ἀνδρῶν ὁμοθυμῶν ἠρμύρων, καθαρὰ λοιπὸν ἦσαν ἡμῶν ἀγαθὰ τυραννικῆς δυναστείας: σιωπῆ πρὸς τὴν ὅση περὶ τῶν Ῥωμαίων ἐτύχων μετὰ τῆ καὶ τῶν ἑῶν ἐθνῶν ἐνεμύρων. ταῦτα μέρει μὲν τε τῆ τε παντός δεξιῆ, ὡσαύτως καὶ κεφαλῇ τὸ πᾶν κατεκοσμήτο σάμα, καὶ ἀρχικῆς δεξιάς δια πάντων ἡκέστη: λαμβανῆσαι τε φωτὸς εὐσεβείας μαρμαρυγῶν, τῶν πρὶν καθήμενοις ἐν σκότῳ καὶ σιγῇ θανάτου Φαιδράς παρείχον ἡμέρας. ἐδ' ἦν καὶ ἐπιπυτέρων μνήμη κακῶν. ἀπαλλαγὴ πάντων τῶν νικητῶν ἀνυμνῶντων, μόνον τε τῆ τῆ σιωπῆ Θεὸν ὁμολογῆσαν γνωρίζον. ὁ δ' ἐδ' ἐπιπῶση Θεοσεβείας ἐκπρέπων νικητῆς βασιλέως, ταύτην γὰρ αὐτὸς τὴν ἐπ' αὐτὸν αὐτὴν ἐπιπῶσα τὴν ἐπιπῶσαν εὐεβῆ, τ' ἐκ Θεοῦ δομένης αὐτῶν κατὰ πάντων ἐχθρῶν τῶν πολεμίων νίκης ἕνεκα. τὴν ἴσασιν ἀπελάσσειν καὶ μίαν σιωπημένῳ καὶ τὸ παλαιὸν τῶν Ῥωμαίων δεξιῶν ὑφ' ἐμῶν ἐποιεῖτο, μεταρχίας μὲν δεξάρχων Θεῶν κηρύγματος τῶν πασι μοναρχία ἢ καὶ αὐτὸς Ῥωμαίων κη-

της τὸν σύμπαντα πηδαλιωχὸν βίον ἀφῆ-
 ρήσθε πάντες δέ θ' τῶν πρὶν πεζόντων τὰς πάν-
 τας κακῶν μειδιῶσιν τε παρρησιαστικῶς, ὁμμασί-
 τε φαιδρῶς, οἱ πρὶν κατηφέεις ἀλλήλους ἐνέ-
 βλεπον χορῆ δ' αὐτοῖς κ' ὕμνοι τὸν παμβα-
 σιλέα Θεὸν πρώτιστα πάντων ὄντα δὴ τέτον
 ἐδίδασκον. κατέβα τὸν καλλίνικον, παῖδας τ'
 αὐτῶν κοσμιωτάτας κ' θεοφιλεῖς Καίσαρας,
 Φωναῖς ἀγέτοισ ἐγχεραρον κακῶν παλαιῶν
 καὶ δυοσεβείας ἀπάσης λήθη. παρόντων δ'
 ἀγαθῶν δόξαυσις, καὶ προσέτι μελλόντων
 παρρησιαστικῶς.

A bis Romani tenens, universum genus
 humanum gubernavit. Omnis iam me-
 tus malorum quibus cuncti homines
 oppressi fuerant, penitus exciderat. Et
 qui prius metasti fuissent, tunc hilari vul-
 tu lætisque oculis sese mutuo intuebantur.
 Choris præterea & hymnis, pri-
 mum quidem Deum omnium Regem,
 prout instituti fuerant; deinde victo-
 rem Augustum, & modestissimos Deo-
 que carissimos ejus liberos Cæsares, sine
 ulla intermissione celebrabant. Nulla
 jam præteritarum calamitatum, nulla
 impietatis memoria suppetebat: sed
 præsentium bonorum fructus cum futu-
 rorum spe atque expectatione percipie-
 batur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Ἐπί τῆς ἱερολογητῶν ἐπομῆς Κωνσταντίνου.

Ἦλθεν ὃ καὶ παρ' ἡμῖν ὡσαύτως καὶ
 ἡπρότερον πρὸς τοὺς ἴσχυρον μέρθ' τῆς
 οἰκουμένης λαχῶσι, βασιλέως Φιλανθρωπίας
 ἐμπλεῖς διατάξεις νόμοι τε πρὸς τὸν Θεὸν
 ὁσίας πνεύνης, παντοίας παρέχον ἀγαθῶν
 ἐπαγγελίας. τοῖς μὲν καὶ ἔθνοσ' ἐπαρχεῶ-
 ταις, τὰ πρόσφορα καὶ λυσιτελεῖν δωρεμένοι.
 ταῖς δ' ἐκκλησιαῖς ἔθεθ' τὰ κατὰλληλα
 διαγορευόντες. ἀνεκαλεῖτο γὰρ ἐκείνους πρῶ-
 τιστα πάντων, ὅτι ἔθ' μὴ εἰδωλολατρησῶν χά-
 ρε, καὶ τῶν καὶ ἔθνοσ' ἠγχιμένων Ἰσθόριος ἔ-
 μετακίνας ὑπέμειναν κατέβα τὰς βελευθη-
 ρίας ἐγκραθέντας τ' αὐτῆς ἐνεκεν αἰτίας, ἡλθ-
 ῖεν τῶν λειτουργημάτων. καὶ τοῖς ἀφηρημέ-
 νοις ὃ τὰς ἰσθόριος, ἀναλαμβάνειν ταύτας ἐγ-
 κληθῶν μοῖροι οἱτ' ἐν καιρῶ ἔργωνος καρτερία
 ἡσυχῆς διὰ Θεὸν λαμπροῦ μοῖροι, μέγαλλοις
 τε κατοπαθεῖν πρὸς ἀδελφούς, ἢ ἰσθόριος οἰκείν
 κελθέντες, ἢ δημοσίοις ἔργοις δ' ἐλευθερὸν κατη-
 νακασμένοι, τῶν ἀδελφῶν ἀπάντων ἐλθ-
 θερίας ἀπὸ λαῶν καὶ τὰς στρατιωτικῆς δ' ἀξίας
 δι' ἐνστάση θεοσεβείας ἀποβλήτες χρομένους,
 ἀνεκαλεῖτο τ' ὑπερῶς ἢ βασιλικῆς δωρεᾶ. ἐπε-
 ξασίας αἰεσῶν παρέχουσα, ἢ τὰς οἰκίας ἀπο-
 ταμῶν, καὶ διατρέπειν τοῖς προτέροις αὐ-
 τῶν ἀξιώμασιν. ἢ ἀγαπῶντας τὸν εὐσαλῆ
 βίον, πάντων λειτουργημάτων ἀνεπηξασίας
 διατελεῖν ἔθ' τὰς γυναικείοις δ' ἔργοις ἐφ-
 ῖν ἔθ' αἰτιμία δ' ἐλευθερὸν κριθέντας, ὁμοίως
 τοῖς λοιποῖς ἡλθῶντες.

CAPUT XX.

Quomodo pro Confessoribus Constantinus
 leges sanxerit.

Tunc etiam apud nos, sicut antea
 apud illos qui alteram orbis partem
 incolunt, proposita sunt Imperatoris e-
 dicta plena humanitatis: & leges quæ
 sinceram ac religiosam Dei observan-
 tiam spirarent, varia cujusque generis bo-
 na haud dubia spe pollicebantur, cum &
 Provincialibus largirentur quæ ad ipso-
 rum utilitatem spectabant; & Ecclesiis
 Dei congrua & convenientia statueret.
 Ac primum quidem eos qui propterea
 quod idolis sacrificare noluerant, à Re-
 gibus provinciarum relegati, & ex
 patria migrare compulsi erant, domum
 revocarunt. Eos deinde qui eandem ob
 causam curiis addicti fuerant, publicis
 functionibus liberarunt: & qui facultati-
 bus spoliati fuissent, iis bona sua resti-
 tuti præceperunt. Præterea qui persecu-
 tionis tempore divina virtute roborati,
 fortitudinis & constantiæ illustre speci-
 men ediderant; aut ad metalla damnati,
 ut continuo labore ibi divexarentur; aut
 in insulam deportati; aut publicis operi-
 bus mancipati fuerant, his omnibus sub-
 bito soluti molestiis libertatem adepti
 sunt. Sed & quicumque ob egregiam in-
 retinenda religione constantiam hono-
 re militiæ spoliati erant, eos Imperato-
 ris munificentia ab hac ignominia re-
 vocavit; ipsorum arbitrio ac voluntati
 permittens, ut vel propria recuperarent
 officia, & pristino honoris gradu frue-
 rētur; vel si quietam vitam degere mal-
 lent, ab omnibus deinceps functionibus
 immunes permanerent. Denique quot-
 quot ignominie causa gynæciis manci-
 pati fuerant, eos Imperator perinde ac
 ceteros, libertate donavit.

LII. iij